

Lerums kommun
ann.blom@lerum.se

<åååå-mm-dd>

1 (5)

Dnr 2020:8334

Uppföljningsbeslut

efter kvalitetsgranskning av av skolans hantering
av värdegrundsfrågor i undervisningen med fokus
på kontroversiella frågor vid Alléskolan skolenhet

Bok i Lerums kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av hanteringen av kontroversiella frågor i undervisningen, i ämnen samhällskunskap och biologi, i årskurs 8 och 9 vid Alléskolan skolenhet Bok. Granskningen genomfördes under vårterminen 2022.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen fyra utvecklingsområden som angetts i beslut den 2022-03-17, dnr 2020:8334.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Alléskolan skolenhet Bok senast den 2022-09-01 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Lerums kommun har inkommit med en sådan redovisning den 2022-08-29.

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Arbetet med kontroversiella frågor i samhällskunskap och biologi

Rektorn har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten. Skolinspektionen avslutar därmed granskningen.

Skolans stödjande strukturer för lärarnas hantering av kontroversiella frågor

Rektorn har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten. Skolinspektionen avslutar därmed granskningen.

Bakgrund

Arbetet med kontroversiella frågor i samhällskunskap och biologi

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- Att i högre utsträckning använda strategier och metoder för att alla elever ska kunna komma till tals, även i frågor som är kontroversiella på skolan.

Av huvudmannens redovisning framkommer att flera åtgärder har genomförts för att alla elever ska kunna komma till tals vad gäller frågor som uppfattas som kontroversiella på skolan. Skolan har anställt en dramapedagog för att arbeta med både klasserna

och personalen. Dramapedagogen handleder arbetslagen kring grupprocesser samt verktyg och strategier för att skapa ett flerstämmigt klassrum.

Skolans lärare organiserar sin undervisning för att gynna öppen dialog och kommunikation och tränar även eleverna i kommunikation. Skolan har också förtydligatskolans ordningsregler i syfte att skapa ett tillåtande klimat.

- Att i högre utsträckning använda laddade frågor i undervisningen för att öva eleverna i att ta ställning, uttrycka åsikter och bemöta olika ställningstaganden och perspektiv.

Huvudmannen beskriver hur personalgruppen kollegialt arbetat med erfarenhetsutbyte för att öka förekomsten av kontroversiella frågor i undervisningen. Detta för att öka elevernas förmåga att ta ställning, uttrycka åsikter och bemöta olika ställningstaganden och perspektiv.

Inom ramen för skolans implementering av första och andra kapitlet i den nya läroplanen¹ har skolan haft ett särskilt fokus på hur kontroversiella frågor kan användas i undervisningen. Ytterligare ett exempel är att skollärdningen styrt ämneslagens arbete kring kontroversiella frågor genom att införa detta som en obligatorisk punkt vid ämneslärarnas möten.

Skolans stödjande strukturer för lärarnas hantering av kontroversiella frågor

Bedömningen var ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- Att utveckla ett gemensamt förhållningssätt bland lärarna i arbetet med att hantera frågor som kan vara kontroversiella för eleverna.

Av huvudmannens redovisning framgår att åtgärder genomförts för att lärarna ska kunna utveckla ett gemensamt förhållningssätt i arbetet med att hantera kontroversiella frågor. Skolan har exempelvis anställt en dramapedagog som arbetar med fortbildning av lärarna. Fortbildningen syftar till att lärarna ska utveckla nya tankesätt för att

¹ Skolverket (2022). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2022*.

kommunicera med eleverna, vilket gynnar arbetet med kontroversiella frågor i undervisningen.

Kollegialt lärande vid personalmöten syftar till ett gemensamt förhållningssätt vad gäller undervisning om kontroversiella frågor. Även i skolans arbete med implementering av den nya läroplanen finns ett fokus på hur skolan kan arbeta med kontroversiella frågor i undervisningen kopplat till läroplanen inledande kapitel.

- Att möjliggöra kompetensutveckling bland lärare i såväl ämnesspecifika frågor som kan vara kontroversiella som hur kontroversiella frågor ska hanteras i undervisningen.

Redovisningen visar att skolan möjliggjort kompetensutveckling bland lärare i både ämnesspecifika frågor och hur kontroversiella frågor ska hanteras i undervisningen. Utöver dramapedagogens kompetensstärkande uppdrag sker även kompetensutveckling genom arbete i ämneslagen. Här används Europarådets material *Teaching controversial issues*.

Skolinspektionen ser vikten av att skolledningen ger stöd och förutsättningar till lärarna för att kunna arbeta med värdegrundsfrågor och kontroversiella frågor i undervisningen. I detta arbete kan med fördel Skolverkets material om kontroversiella frågor i undervisningen användas ([Kontroversiella frågor - Skolverket](#)).

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Karin Lindqvist

I handläggningen av ärendet har även Roger Thuring, föredragande utredare, deltagit.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
<https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/granskningar-pa-gang/skolans-hantering-av-vardegrundsfragor-med-fokus-pa-kontroversiella-fragor/>

Bilaga 1: Författningsstöd

Arbetet med kontroversiella frågor i samhällskunskap och biologi

1 kap. 4-5 §§ skollagen, 10 kap. 2 § skollagen

Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan

1. Skolans värdegrund och uppdrag. Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, Saklighet och allsidighet, Rättigheter och skyldigheter, Skolans uppdrag

2. Övergripande mål och riktlinjer. Normer och värden, Kunskaper, Elevernas ansvar och inflytande, Skola och hem

Kursplaner för ämnena biologi och samhällskunskap i grundskolan (förordning [SKOLFS 2010:37] om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet

Skolans stödjande strukturer för lärarnas hantering av kontroversiella frågor

1 kap. 4-5 §§ skollagen, 2 kap 10 § skollagen, 2 kap. 34 § skollagen,
4 kap. 3-5 §§, 2 kap 10 § skollagen, skollagen, 10 kap. 2 § skollagen

Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan

1. Skolans värdegrund och uppdrag. Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, Saklighet och allsidighet, Rättigheter och skyldigheter, Skolans uppdrag

2. Övergripande mål och riktlinjer. Normer och värden, Kunskaper, Elevernas ansvar och inflytande, Skola och hem, Rektorns ansvar